

Cidades vivibles dende a diversidade que as habita

Montse Carrillo Font

equipo de educación de Entrepobos

Christine de Pizan [en "A cidade das damas] deixa de confiar no xuízo doutros para apelar ao que ela sentía e sabía dende o seu ser de muller. Así pois, a experiencia propia e a experiencia partillada con outras mulleres convértese nunha vía de coñecemento, nun vehículo para crear un novo paradigma, unha nova maneira de ver, de facer, de planificarla cidade. [Isabel Segura]

Normalmente cando pensamos nas cidades o primeiro que nos suxiren son os edificios, rúas, prazas, pontes..., pero realmente son só iso? Son elementos neutrais? Xa hai tempo que sabemos, que as cidades reflicten as relacións de poder e expresan no físico o que a estrutura social hexemónica necesitou para sosterse. Así, a cidade é froito dun modelo que coloca no centro a actividade económica -territorio supostamente masculino, e de ámbito público-, arredor da que xiran o resto de actividades, entre elas unha fundamental: o coidado da vida das persoas que habitamos a cidade -territorio en principio feminino, reservado ao ámbito privado.

E, como sempre, esta construción invisibiliza ou expulsa todo o que se sitúa nas marxes da norma ou no inferior da pirámide social e de valores, como as persoas non produtivas para o capital e exerce violencia sistemática contra as mulleres e as identidades disidentes.

Isto, unido ás novas lóxicas de expulsión da cidade, das que xa fala Saskia Sassen nas chamadas políticas extractivas globais e políticas extractivas urbanas (p.e. a especulación inmobiliaria), fainos sentir a necesidade, como xa se reflectía na Declaración Final do **Foro das Resistencias en Quito 2016** (no marco da Conferencia de Habitat III) de fomentar o debate sobre que cidades queremos, de preguntarnos que é realmente o Dereito á cidade? E a cidade para quen?

En **Cidades vivibles** temos debatido sobre o dereito á cidade, entendendo tamén que a cidade non é inamovible. O espazo transfórmase constantemente grazas ás prácticas das persoas diversas que as habitamos. Transformámolas vertendo as nosas vidas cotiás, apropiándonos delas, sentindo que facemos urbanismo e, sobre todo, deixando espazo para que os lugares onde vivimos sexan expresión das diversas subxectividades e formas de vida, sen exclusións, sen barreiras, sen expulsións ás marxes, dende a mestura de espazos e a convivencia compartida.

A experiencia propia e a experiencia compartida con outras mulleres convértese nunha vía de coñecemento, nun vehículo para crear un novo paradigma, unha nova maneira de ver, de facer, de planificar a cidade.

Debemos recoñecer os procesos colectivos de construción, conflito e apropiación da cidade, visibilizando experiencias transformadoras subversivas a esta heteroxeneidade predominante.

Dende **Cidades Vivibles** quixemos desenvolver un traballo que nos axudara a empoderarnos individual e colectivamente; fomentar redes e transferencia de experiencias e coñecementos entre movemento feminista e entidades de ámbito veciñal; facer visibles e referenciais as prácticas feministas, tamén en espazos mixtos; e contribuír a aflorar a diversidade de formas de vivir, moverse e sentir a cidade dende o sostemento da vida. Todo iso, pondo en relación Bar-

celona e outras cidades de Catalunya como Vilafranca del Penedès, Tarragona, La Bisbal, Lleida con outras do continente americano. E conseguir, así, proxectar algunhas luces, máis que ser exhaustivas, sobre os aspectos escollidos para o noso traballo, a partir das diferenzas que cruzan as nosas vidas.

Cidades Vivibles converteuse nun **proceso de construción colectiva**, de investigación e activismo no que verter as olladas feministas sobre as cidades; a través de talleres, entrevistas, actos, reunións e conversacións informais cruzaron temas, formas de abordalos e colectivos diferentes. Participaron colectivos e activistas feministas, entidades do movemento veciñal e tamén colectivos ou institucións vencelladas ao mundo da investigación en urbanismo, saúde, feminismos ou participación. Non os nomeamos aquí porque son moitos, pero podédelos atopar na web. Todas xuntas preguntámonos como vemos a cidade en función das nosas necesidades diversas, puxémolas en común coas necesidades doutras persoas e debatimos sobre que é o que estamos a construír para satisfacer estas necesidades. Queremos por a “vida no centro” e facer realidade “o ben vivir”.

Este proceso permitiunos elaborar dous materiais de reflexión a partir da imaxe que cada un ten da súa cidade, como un mosaico de desexos, ideas, experiencias ou propostas:

O **libro**, que nos permite adentrarnos nos debates construídos nestes talleres, dende a teoría e a práctica feminista e veciñal, centrando a nosa ollada nalgúns aspectos que constitúen esta *posibilidade de ser vivida*, que non son nin moito menos todos, como a cidade diversa, experiencias que facilitan a construción dunha cidade acolledora da diversidade dende a intersecciona-

lidade. Tamén temos reflexionado sobre experiencias de participación, de construción e coidado de espazos que dean resposta a necesidades como a saúde, prácticas contemporáneas de sororidade,... Todo isto reflexionando tamén, xunto con algunhas experiencias, sobre como as mulleres nos organizamos e transformamos tamén fisicamente a cidade e visibilizando as nosas vivencias na cidade.

O **documental** tece voz e experiencias de varias destas mulleres e colectivos para amosar un espello fragmentario do que pode ser unha cidade vivible para todas e todos. Dende a ollada feminista, unha cidade vivible máis alá do urbanismo, onde a saúde, as emocións, a diversidade e as relacións son elementos claves da construción de cidadanía. Onde a vida é o centro (Dispoñible en Youtube https://www.youtube.com/watch?v=FoN_evotCDY)

Tamén podes atopar rexistradas as Xornadas Internacionais que realizamos no mes de maio en <https://vimeo.com/entrepbs>

Porque a cidade somos nós. Apropiémonos dela, transformémola, revisémola e esixamos o que consideremos. Para facelo, hai que dar centralidade ás achegas feministas e ecoloxistas para unha nova cidadanía (“a cidadanía”). Enchamos os nosos ollos da diversidade que nos habita, e vertamos a mesma sobre a cidade [Betlem C. Bel]

Máis información en

ciutatsvivibles.wordpress.com/

